

Ierosināta lieta par normu, kas piešķir apdrošinātājam saskaņotā paziņojuma neiesniegšanas gadījumā tiesības celt regresu prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai

2017. gada 4. septembrī Satversmes tiesas 3. kolēģija ierosināja lietu “Par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta “d” apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam”.

Apstrīdētā norma

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk – OCTA likums) 41. panta pirmās daļas 1. punkta “d” apakšpunkts noteic, ka apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresu prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu¹ šajā likumā noteiktajā kārtībā² vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma.

Augstāka juridiska spēka norma

Satversmes 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Svetlanas Blohinas pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēja esot izraisījusi ceļu satiksmes negadījumu, kā rezultātā nodarījusi zaudējumus trešajai personai. Ceļu satiksmes negadījumā radušos zaudējumus trešajai personai atlīdzinājis

¹ OCTA likuma 1. panta 10. punktā ir noteikts, ka saskaņotais paziņojums ir veidlapa, kuru ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītāji aizpilda negadījuma vietā, ar parakstu apliecinot negadījuma norises apstākļus, faktus un negadījuma shēmu.

² No OCTA likuma 36. panta otrās daļas 2. punkta izriet, ka transportlīdzekļa vadītājam, kurš izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, 10 dienu laikā no ceļu satiksmes negadījuma dienas ir jāiesniedz savam OCTA apdrošinātājam aizpildīts otrais saskaņotā paziņojuma eksemplārs.

apdrošinātājs. Lai gan ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas aizpildījušas saskaņoto paziņojumu, pieteikuma iesniedzēja OCTA likumā noteiktajā kārtībā apdrošinātājam to neiesniedza. Tādēļ apdrošinātājs, pamatojoties uz apstrīdēto normu, esot cēlis tiesā regresa prasību pret pieteikuma iesniedzēju. Tiesa apdrošinātāja prasību apmierinājusi un piedzinusi no pieteikuma iesniedzējas zaudējumu atlīdzību.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma ierobežo viņai Satversmes 105. pantā nostiprinātās tiesības uz īpašumu, jo pienākums atlīdzināt apdrošinātājam visus zaudējumus, kurus tas cietis sakarā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, samazina pieteikuma iesniedzējai piederošās mantas (naudas līdzekļu) apjomu. Pienākums otrajam ceļu satiksmes negadījuma dalībniekam segt zaudējumus neesot samērīgs gadījumā, ja apdrošinātāja rīcībā jau ir viens saskaņotā paziņojuma eksemplārs, uz kura pamata iespējams noskaidrot notikušā apstākļus un lemt par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Savukārt, ja apdrošinātāja rīcībā nav visas informācijas par notikušā apstākļiem, viņam pirms apdrošināšanas atlīdzības izmaksas šāda informācija būtu jāiegūst, nevis jāizmaksā apdrošināšanas atlīdzība un tad jāceļ regresa prasība pret zaudējumus nodarījušo transportlīdzekļa vadītāju.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2017. gada 6. novembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2018. gada 4. februāris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830737, 26200580